

1 Zion

Zion-qa bugukhokhof pepa

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa Zion ndøpeawám, ndego Yesu-gi pæv ezoqa tuelv nøme gegoam. Ti-te ndigu tenøpeawám, Klisten ezoqam, Esia manqei-te giyageapam. Ta khøuwa-te ndøgo, Zion nqanek pepa gepeawam neka taqa zita-te, pepa menas nøme vøpeawam, ndego é-møndø-lawaqape-év. Nqanek pepa misika-te, ndego ekeza iz veeáv. Geté zøtezat ezoqam, āv giniqeivím nqægo: Ta pepa misika-qa peawam matev, até kopó, av peawam matev ndægo, Yesu-qa emanqat mokho-te ndøgo, Zion gepeawam. Ndøgo ni āv qani-nømendím nqægo: Ta manqat ate qægoam, Zion ndøpeawám. Neka ndego até Manqat Qandoveveám-a, vøpeawam.

Zion nqanek pepa misika gepeawam, ndego Efesus taon-té geyagám. Ta taon-te ndøgo, ndego Klisten bawan ezoqam-gé megeat ezoqa nøme ndøgoám. Manqat nøme, Zion Klisten ezoqam-te gepeawam, ponqom manqát. Geté ndego aiyaiyav manqat-us ndøpeawám. Zapa ndøgo, ndego kuku kandambá ti-te, neka ndigu 'nogi nakheis' vøzø-akhaemam. Zion āv geneewág nqægo: Ezoqa nøme, khavozam manqat ndøvøndazát. Ndigu āv gini-manqatát nqægo: Yesu, Mbumbukiam-ge Yo, ndego ambá av nqægo, ùnime:-ezoqam-ēv. Neka manqat nøme gimanqatat, nqáneq: Ezoqam-qa kha soqaqapé. Yaq ni bizi-sanqawé. Neka ezoqa ambá av nqægo,

Yesū gini-khandī:z, geté mokho manqat qateqat betaqagó, yaq ndógo, toqoté-khandí:q. Geté Zion ndigu Klisten ezoqam, āv gezømbe-ovøyám nqægo: Manqat av nqægo, khavozam manqát neka ndøgo mokho mbaín.

Yesu Keliso, ndego Khandi Manqát

¹ Ni zo manqat nqeizø-peaomit, ndøgo oskia ndøgoám, ibugukhokhof, atema ndakin. Ni møyogém, neka nikeza bói qati-kewagám. Ni møyqevím, neka nikeza zendá qati-geagimám. Khandi Manqat niti-manqaté. ² Nqanek Khandi, mândoveá. Ni møyqevím neka ezoqam-te, ni-unimanqatinát. Ni zo khandi miavmiav niti-zømesimít, ndøgo Eve namba qægoam, yaq ni-te vøfakhan. ³ Ni qeiqevim neka vøyogem, até zó-a, ni ndøgo teizømbe-manqaté. Yaq zo ni namba zì:tøkuatát, neka ni Tat neka Yo namba, Yesu Keliso, bizi-tøkuat. ⁴ Ni nqanek manqat tøti-peaomít ndøgo: Ni ate nqazi:gu, khanakhanakh, tàbinimbi-tøtvøyám.

Niqa matev, mbomambá sa begó

⁵ Manqat ndøgo, Yesu Keliso-te qeiyogem, neka zo nqati-zømesim, nqánek: Mbumbukiam, ndego wáev neka te mokho-te ndego, bøyivun-qase mbaín. ⁶ Yaq nakémbá, tizi-manqatat, av nqægo, te namba nqazi-yage, gete ni bøyivun-te neka manqa-zapate zua zigū, ni zì:khavozám neka unimanqatin-te yageáv. ⁷ Geté ni waev-te tizi-okhoat, av

ndego ekezan, waev-te nde:yage, yaq ni yaqyaq-a, sizimú-tøkuatát. Yaq Yesu-qa kouk, ndego Mbumbukiam-ge Yo, niqa manqa-zapazapa ate ndægo, ginísungúz.

⁸ Tizi-manqatat, av nqægo, ni manqa-zapazapa mbaín, ni nikeza kha, zimbøe-khavozám neka unimanqatin manqat mbaín, ni mokho-te. ⁹ Geté niqa manqa-zapazapa Mbumbukiam-te tizi-vøndæmem, yaq ndego matev eqeieqei, av bugukhokhof ge:-ein, ndømatanám. Ndego niqa soqa matev, segembøé-navøém, neka manqa-zapazapa ate ndægo vønísungúz. ¹⁰ Tizi-manqatat, av nqægo, ni manqa-zapazapa gonemāv, ni Mbumbukiam, khavozam ezoqam zi:vewé neka ni mokho-te, teqa manqat mbaín.

2

Yesu nigí tøke ezoqám

¹ Nogi nakheis! No zo nqanek manqat tæzømbe-peaomít ndógo: Zo andé manqa-zapazapa vøzøtégoāt. Geté ezoqa manqa-zapa tego, ni ezoqa nginígú. Ndego ni zapaya, Tat manqat mbomanqaté, ndinimbō-vígim. Ngenek ezoqam, Yesu Kelisó, ndego ezoqam ndaføyamba-qape. ² Keliso niqa manqa-zapazapa, ekeza kha-té genøndáp, vø-evøzam. Geté niqá manqa-zapazapa mbá mbá, geté até manqei-qape ezoqam ate ndigu-qá manqa-zapazapá-ya.

Gekha ezoqám ndigu, Mbumbukiam ndi:zøtezat, ndigu teqá matev bembopáev

³ Av khazí:nòtēn, av nqægo, ni Mbumbukiam mizi:nòtēn? Av qazí:nòtén nqægo, ni teqa manqat o-mba tizimbøe-ndapat. ⁴ Ezoqa te-ein, av nqægo, “No Mbumbukiam møtenòtén,” gete ndego Mbumbukiam-qa Manqat paveav tøgoat, ndego khavozam ezoqám neka te mokho-te, unimanqatin manqat mbaín. ⁵ Gekha ezoqám ndego, teqa manqat o-mba ndo:ndape, te mokho-te ndøgu, Mbumbukiam-qa kuku matev, møndømu-khouwév. Yaq ta mokho-te ndøgo, ni āv qazi:nòtén nqægo: Ni te mokho-té qazu:gú. ⁶ Ezoqa te-ein, av nqægo, “No Mbumbukiam-qā mokho-tē qatu:yagē,” ndego āv teabete-yagé, av Yesu ge:yagam.

Kuku matev-qa yaq-te

⁷ Nøfuap mbomømboma! No ambá av nqægo, zo guguna manqat ndakinak nøzø-peaomít. Av taoká. Nqanek guguna manqat, awenegé, ate av-té, zo oskia qazømbe-goam. Nqanek awenege guguna manqat, zo bugukhokhof mòzo-ewagám. Nupøkhán mbá. ⁸ Geté unimanqatín. No zo guguna manqat ndakinak nøzø-peaomít. Yesu mokho-te, neka até zo mokho-té-a, ni āv qazi:qeiví nqægo: Nqanek guguna manqat, unimanqatín. Zapa ndógo, bøivun ndakin, gènavøemtét neka unimanqatin waev ndøkháev.

⁹ Ezoqa te-ein, av nqægo, “No waev-tē qægō,” gete ndego Klisten ezoqa nøme ndesanqawe,

ndego bøvun-te zua ndógó. ¹⁰ Geté ndego ezoqam, ndego Klisten ezoqa nøme-te kuku ndømbogo, ndego waev-té geyagé. Yaq ndego gébøiavák.

¹¹ Geté ndego ezoqam, ndego Klisten ezoqa nøme ndesanqawe, ndego bøvun-té gegó neka bøvun-té ge-okhó. Ndego otevatéáv, ande áv kenēma. Zapa ndógo, bøvun teqa bøi, møndøgutáv.

¹² No zo-té qatø-peaomít, nakheis. Zapa ndógo, Yesu Keliso zapaya, Mbumbukiam zoqa manqa-zapazapa, møndømbøe-navøém.

¹³ Neka no zo evøndipakha angana-té qatø-peaomít. Zapa ndógo, zo ndego møzøte-zøté, ndego oskia goeam, ande qandengaz, atema ndakin*.

Neka no zo ezoqa ndakinak-té qatø-peaomít. Zapa ndógo, zo ndego soqaqape, mðzo-tømbuinám.

¹⁴ No zo nakheis qazø-peawam, zapa ndógo: Zo Tat mðzøte-zøté.

Neka no zo evøndipakha angana qazø-peawam, zapa ndógo: Zo ndego mðzøte-zøté, ndego oskia goeam, ande qandengaz, atema ndakin.

Neka no zo ezoqa ndakinak qazø-peawam, zapa ndógo: Zo bazaføgakh-ús. Mbumbukiam-qa Manqat, ndøugú, zo mokho-te. Neka zo ndego soqaqape, mðzo-tømbuinám.

Manqei-qape matev neka gigiap manqei-qape-te nqago, poev binígú

¹⁵ Zo manqei-qape-te poev bezøgó, neka matev ate ndægo, manqei-qape-te nqago. Gekha ezoqām

---

2:10 2:10 Lom 14:13   **2:11** 2:11 Zion 12:35   * **2:13** 2:13 Ndego oskia goeam, ande qandengaz, atema ndakin, Keliso me:manqaté.

2:15 2:15 Lom 8:7

ndego, manqei-qape-te poev ndømbogo, te mokho-te poev mbaín, Tat-te. ¹⁶ Zapa ndøgo, manqei-qape-qa matev, kopømba ande av kha-qa poev soqøsoqa, neka gekha gigiap o matev bøi toqoteqeiv taqapoe, neka khambuvap matev qoqa gigiap-qa yaq-te, ta matev ate ndægo, ambá av nqægo, Tat-tē qando-fakhatē. Geté ndøgo manqei-qape-qá matév. ¹⁷ Nqanek manqei-qape, taqa poev soqøsoqa namba, ndømø-navøém. Geté ezoqam ndego, Mbumbukiam-qa poev ndembopaev, ndego oskia ndøgoát.

Keliso-gi qaqa ezoqam-qa yaq-te

¹⁸ Nogi nakheis. Khøuwa vaev avønín. Zo mðzoyogém, av nqægo, Keliso-ge qaqa ezoqam ndøgeáv.† Geté até ndakín-a, Keliso-gi qaqa ezoqam kandambá, møndø-fakház. Yaq taqa yaq-te ndøgo, ni mizi:nøtén, vaev khøuwa avønín. ¹⁹ Nginik ezoqam, ní namba zi:goám. Yaq ndigu ni gènoúván. Ndigu nigí ezoqám mbá. Ndigu amba nigí ezoqam tigunín, ndigu ambá oskia ndøgonín, ni namba. Geté ndigu ni møndø-nøuván. Yaq ta mokho-te ndøgo, ni mizi:nøtén, ndigu ezoqam ate ndi:gu, nigí ezoqám mbá.

²⁰ Geté zo viní. Zapa ndøgo, Keliso, ndego ezoqam ndaføyamba-qape, zo Nqova Mbomambaqape zø-etoám. Andé oil me zømbo-qóuz. Yaq ta zapaya ndøgo, zo ate ndøzøte:go, unimanqatín manqat, møzøte-zøté. ²¹ No nqanek pepa nqazø-

---

2:16 2:16 Lom 13:14   **2:17** 2:17 Met 7:21   **2:18** 2:18 Met 24:5, 24; 2 Zion 7   † **2:18** 2:18 Keliso-ge qaqa ezoqam ndégo, Antikrais ndimbo-akhayam   **2:19** 2:19 Kel 20:30   **2:20** 2:20 1 Ko 2:15; 2 Ko 1:21; 2 Zion 2

peaomit, zapa ambá av nqægo, zo unimanqatin manqat zøtezøtezāk. Geté zapa ndógo: Zo møzøte-zøtéz. Neka zo møzøte-zøtéz, khavozam manqat ate ndægo, unimanqatin-te fakhanumáv.

²² Yaq gê, khavozam ezoqam, gekha ezoqám? Ezoqam ndégo, ndo:nawam, av nqægo, Yesu ndego Mesayā mbā. Ezoqam av nge:go, ndego Keliso-gé qaqa ezoqám. Ndego Eve-qa yaq-te ndō:nāwām-a, Yo-qa yaq-te ndō:nāwām. ²³ Gekha ezoqām ndego, Yo-qa yaq-te ndo:nawam, ndego até Eve ndøsanqawé. Geté ezoqa ndego, ezoqam-qa bøi-te Yo nde-unimanqatinat, ndego até Evé-a, ndekhatíwí.

²⁴ Mbumbukiam-qa Manqat, zo qazoyogem, zo ande qazøte-unimanqatinim, até vøgeawát. Zo oskia tozo-geatat, yaq zo Yo mokho-te neka Tat mokho-te, ate zóyagát. ²⁵ Manqa mbusa, Yesu ginive, nqáneq: Khandi miavmiáv.

²⁶ No nqanek manqat nqazø-manqate, zapa ndógo: Ezoqa nandígú. Ndigu zo tubam-qa ndøgó. ²⁷ Geté Nqova Mbomambaqape, zo qazondafem, ndego Keliso zo ande oil me gezømbo-qouz, ndego zo mokho-té gunu:yagé. Yaq nakémbá, zo nømendim ezoqa nøme bezøgó. Zapa ndógo, matev ate ndægo, ndégo tene-zømesím. Teqa nømendim matev, unimanqatín. Khavozám mbá. Yaq nakémbá, Keliso-qa mokho-te, até vøugú, ate av-té, Nqova Mbomambaqape ge:zømesimam.

Mbumbukiam-gi nakheis-qa matev, ande av khané:gō

28 Unimanqatín, nogi nakheis. Zo Keliso-qa mokho-te, até vøugú. Yaq ndego tendoveao, ni kha føgakh-mbá qazígoát, neka teqa megemege-te, mivi mbaín, sizígoát, ta khøuwa-te ndøgo, tendoqavan. 29 Zo møzøte-zøtéz, Mbumbukiam, ndego eqeieqei-qapé. Yaq zo vøezøtéz, gekha ezoqām ndego, matev eqeieqei ndematanam, ndego Mbumbukiam mokho-té genøqán.

3

1 Zøtéqeivím? Tat, kuku khàpe mbøe-khouwév ni-te. Teqa kuku matev mokho-te, Mbumbukiam ni ekeza nakheis mi:næná. Yaq ndøgo unimanqatín. Ni uni tegé nakheis-ín. Geté manqei-qape ezoqam, ndigu zøtezteáv. Zapa ndøgo, ndigu Mbumbukiam mè:zøtezák. 2 Nøfuap mbomømboma! Ni ndakin mizi-Mbumbukiam-gí-nakheis-én. Megemege-te ndo:go, ni ande av khazígoát, taqa yaq-te ndøgo, Mbumbukiam ni-te vevezupøteáv. Zuá. Geté ndøgo tizi-nøtenát: Keliso tendoveao, tendoqavan, yaq ni av tizi:goát, av ekezan nde:go. Zapa ndøgo, ni zí-ometám, ndego ande av kenøgo. 3 Yaq nakémbá, gekha ezoqām ndego, Keliso-te ndo:tawe, tendoqavan, ndego matev eqeieqei-té geabeyagé, ate av-té, Keliso matev eqeieqei-te nde:yage.

4 Gekha ezoqām ndigu, manqa-zapa ndigu, ndigu Mbumbukiam-qá khafeap ndømøkuiám. Zapa ndøgo, manqa-zapa matanam matev, ndøgo Mbumbukiam-qá khafeap møkuiam matév. 5 Zo møzøte-zøtéz, Yesu ndøgo tenegeavún:

Ndego niqa manqa-zapazapa, géndáp. Neka te mokho-te ndego, manqa-zapazapa mbaín. ⁶ Yaq nakémbá, gekha ezoqām ndego, Yesu-qa mokho-te ndu:yage, ndego manqa-zapazapa matanam-te, sekemba géyageák. Geté gekha ezoqām ndego, manqa-zapa matanam-te sekemba ndeyage, ndego Keliso-qa yaq-te, mokho ndapeáv neka mè:otevák ndego.

⁷ Nogi nakheis. Zo ezoqa betúbám. Ezoqa ndego matev eqeieqei ndematanam, ndego ndaføyamba-qapé. Ate av-té, Keliso ndaføyamba-qape nde:go. ⁸ Geté ezoqam ndego, manqa-zapa matanam-te sekemba ndeyage, ndego nqova soqaqape-gé. Zapa ndógo, ande qandengaz, atema ndakin, ndego nqova soqaqape, manqa-zapazapa oskia ndømatanáám. Geté Mbumbukiam-ge Yo, ndógo tenegeavún: Ndego nqova soqaqape-qa matev, tèabete-ngiú. ⁹ Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam mokho-te geqan, ndego manqa-zapa matanam-te sekemba géyageák. Zapa ndógo, Mbumbukiam-qá yage matev mu:gú, te mokho-te. Yaq ndego kopømba mbaín, manqa-zapa matanam-te sa tema. Zapa ndógo, ndego Mbumbukiam mokho-té genøqán. ¹⁰ Ezoqam ndigu, Mbumbukiam-gi nakheis ndigu, neka ezoqam ndigu, nqova soqaqape-gi nakheis ndigu, ni āv qazí:matøvemém nqægo: Gekha ezoqām ndego, matev eqeieqei gonemav ndego, ndego Mbumbukiam-gé mbá; até ndegó-a, ndego Klisten ezoqa nøme-te kuku mbain ndego.

Ni kuku binigú, yaqyaq-a

¹¹ Manqat ndøgo, ibugukhokhof mba qazoyogem, Keliso ande qazøte-unimanqatinim, nqáneek: Ni kuku binigú, yaqyaq-a. ¹² Ni kopømba ande av Kein nde:go, bizigú. Ndego nqova soqaqapege ndøgoám, neka ekeza eveqase pakhapakha vømbø-khana. Gekha zapâ, gelavao? Zapa ndøgo, ekeza matev soqain. Geté eveqase-qa matev, egeiegeí. ¹³ Nøfuap! Yaq nakémbá, zo nqova bezøndáf, manqei-qape ezoqam zo ndisanqaza. ¹⁴ Ni mizi:nøtén: Ni løvøte mizi-løvuím. Ni ndakin khandi-té qazigú. Zapa ndøgo, ni Klisten nøfuapte, kuku nigú. Geté gekha ezoqām ndego, kuku mbain ndego, ndego løvøte-te zua mu:gú. ¹⁵ Gekha ezoqām ndego, Klisten zifuap ndesanqaza, ndego ezoqa pakhapakha khaneam ezoqām. Neka zo møzøte-zøté, ezoqa pakhapakha khaneam ezoqam, khandi miavmiav mbaín, te mokho-te.

¹⁶ Yesu ni nonqo, ekeza kha ndønqonqotáv. Ta mokho-te ndøgo, ni mizi:nøtén, kuku matev egeiegei, av nqægo. Yaq até ní-a, nigi Klisten nøfuand tøke nonqo, nikeza kha bizi-nqonqotav. ¹⁷ Ezoqa gigiap kopoav tømboqoat, yaq ndego Klisten zifu te-omet, ndego gigiap-qa ndepotonam, yaq ndego te-te tøkemav tøgoat, gê, Mbumbukiam-qa kuku matev, te mokho-te tógo? Av taoká.

¹⁸ Nogi nakheis! Niqa kuku matev, ambá av nqægo, manqat mba begø. Geté ndøgo unimanqatin kuku matev begó. Matev matanam nambá. ¹⁹ Av tizigoat ndægo, yaq ni zí:nøtén,

ni unimanqatin manqat-té qaziyagé. Yaq ni kopømbaqapé, Mbumbukiam-qa bøi-te, kha føgakh-mbá qazí-waniapát. ²⁰ Niqa mbøni, ni ezoqa soqøsoqa tænaembat, yaq ni mizi:nøtén, Mbumbukiam niqa mbøni møndølvú, neka ndego matev ate ndægo, møndæ-otév. Yaq nakémbá, ni mbøni vaev mbaín.

²¹ Nøfuap mbomømboma! Niqa mbøni, ni ezoqa soqøsoqa nænaeav tøgoat, yaq ni Mbumbukiam-qa megemege-te, kopømbaqapé, kha føgakh-mbá qazígoát. ²² Yaq gekhām ndøgo, ni Mbumbukiam tizimbo-vi:mat, ndego segení-etoumát. Zapa ndøgo, ni teqa manqat, o-mba zimbøe-ndapé neka matev ndøgo tizi-matanám, ndego ndømbopoev. ²³ Teqa manqat, ni gini-løvua, nqáneq: Ni tege Yo, Yesu Keliso, yà bizi-unimanqatinát, neka yaqyaq-a, kuku binigú, ate av-té, ibugukhokhof manqat ginimbi-løvua. ²⁴ Ezoqa ndego Mbumbukiam-qa Manqat o-mba ndembøe-ndape, av ni manqat ginimbi-løvua, ndego Mbumbukiam-qá mokho-té gunu:gú, neka Mbumbukiam, teqá mokho-té gunu:gú. Mbumbukiam ni mokho-te ngu:gu, ni ndøgo tizi:nøtén, ndego ni tege Nqova gini-etoam.

4

Av khazi:nøtén, nqova ndego, Mbumbukiam-gē?

¹ Nøfuap mbomømboma! Zo ezoqa ewaqape ndø-unimanqatinát, ndigu ndimanqate, av nqægo, tiqa manqat Mbumbukiam-gē Nqova Mbomambaqape-tē qando-fakhatē. Geté zo

ndigu nqova, gè:khamasím. Yaq zo t̄oz̄oté-z̄otéz ndógo, ndego nqova, Mbumbukiam-tē gep̄otendēwav-a. Zapa ndógo, khavozam Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam kopoáv, nqanek manqei-qape-te gipanqanim. ² Zo Mbumbukiam-ge Nqova, āv qaz̄oté-mat̄ovemém nqægo: Gekha ezoqām ndego, ezoqa n̄ome-qa b̄oi-te nde-unimanqatinat, av nqægo, Yesu Keliso ndego manqei-qape-te gegevun, v̄ō-ezoqam-ev, nqova ndego, ndembogo, Mbumbukiam-té gendowáv. ³ Geté gekha ezoqām ndego, Yesu-qa yaq-te ndo:nawam, ndego Mbumbukiam-ge Nqova mbaín. Geté ngenek nqova, Keliso-gé qaqa ezoqam-gé nqová. Zo m̄ozoyogém, tege nqova soqaqape, nd̄ondowáv. Yaq ndakin m̄ond̄ogevún, nqanek manqei-qape-te.

⁴ Geté zo, nogi nakheis, zo Mbumbukiam-gí. Neka zo ndigu khavozam ezoqam, m̄ozot̄ombuzú. Zapa ndógo, nqova ndego, zo mokhote nandu:gu, teqa bazaf̄ogakh m̄ond̄o-l̄ovuám, ndego manqei-qape-ge nqova-qa bazaf̄ogakh. ⁵ Nginik khavozam ezoqam, manqei-qape-gí. Ndigu manqei-qape manqat mba me:manqaté. Yaq manqei-qape ezoqam, tiqa manqat, ḡeyogé. ⁶ Geté ni Mbumbukiam-gí. Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam nde:-otevat, ndego niqa manqat ndeyôgé. Geté gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-gē mbā, ndego niqa manqat yogeapáv. Yaq ni ndógo, tizí:n̄otén, gekha nqovā ndego, unimanqatin manqat ndemanqate,

neka gekha nqovā ndego, khavozam manqat ndēmānqātē.

Kuku matev, Mbumbukiam-té qando-okhó

⁷ Nøfuap mbomømboma. Ni kuku binigú, yaqyaq-a. Zapa ndógo, kuku matev, Mbumbukiam-té qando-okhó. Gekha ezoqām ndego, kuku ndømbogo, ndego Mbumbukiam mokho-té genøqán, neka ndego Mbumbukiam møndæ-otév. ⁸ Ezoqa ndego kuku mbain ndego, ndego Mbumbukiam otevatéav. Zapa ndógo, Mbumbukiam, ndego kuku. ⁹ Mbumbukiam teqa kuku matev ni-te, āv gininómánd nqægo: Ndego tege Yo kopo ndokhofotáv, nqanek manqei-qape-te, yaq ni te mokho-te khandi miavmiav tabizí:-ndapem-a. ¹⁰ Matev ambá av nqægo, ni Mbumbukiam-te kuku nigoām. Geté kuku, Mbumbukiam mbogoám, ni-te, neka tege Yo kopo niqa manqa-zapazapa evøzam nonqo vøndø-khofotav. Unimanqatin kuku matev nqáneq.

¹¹ Nøfuap mbomømboma! Mbumbukiam ni-te kuku av qambøegoam, yaq até ní-a, ni kuku binigú, yaqyaq-a. ¹² Ezoqa kopo, Mbumbukiam ome-teáv. Geté ni kuku tønigoat, yaqyaq-a, yaq Mbumbukiam ni mokho-té gunu:gú neka teqa kuku matev, sasae møndømukhóu, ni-te.

¹³ Av khazí:nøtēn, av nqægo, ni Mbumbukiam-qā mokho-tē qazu:gū, neka ndego niqā mokho-tē gunu:gū? Ni ndógo tizí:nøtén: Ndego ni ekeza Nqova ni-etoám. ¹⁴ Neka ni āv qatíqevím nqægo

neka ezoqa āv qati-zømesím nqægo: Mbumbukiam ekeza Yo kopo, manqei-qape ezoqam-qa khandi:zat nonqo ndokhofotáv. ¹⁵ Gekha ezoqām ndego, ezoqam-qa bøi-te nde-unimanqatinat, av nqægo, “Yesu ndego Mbumbukiam-gē Yō,” Mbumbukiam ndû:gú, te mokho-te, neka ndego ezoqam, Mbumbukiam-qa mokho-te ndû:gú. ¹⁶ Neka nøme nqáneq: Ni mîzi:nøtén neka mîzi-unimanqatiním. Mbumbukiam, kukú ni-te.

Mbumbukiam, ndego kukú. Gekha ezoqām ndego, kuku matev-te ndeyage, ndego Mbumbukiam-qá mokho-té gunu:yagé neka Mbumbukiam teqá mokho-té gunu:yagé. ¹⁷ Av tizi:yagat, yaq Mbumbukiam-qa kuku matev, sasae møndømkhóu ni-te. Yaq ni manqa ovøyam khøuwa kandambaqape-te, kha føgakh-mbá sizigoát. Møe mbain. Zapa ndøgo, ni nqanek manqei-qape-te, āv qazi:yagé, av Keliso ge:yagam. ¹⁸ Kuku matev mokho-te, møe mbain. Geté kuku matev ndøgo, qamu-khouwevin, ndøgo møe matev, gèngeatumatún. Zapa ndøgo, møe matev ndøgo, yaq-fia ndape-qá yaq-té qanegó. Gekha ezoqām ndego, yaq-fia ndape-qa yaq-te møe sekemba ndego, te mokho-te, Mbumbukiam-qa kuku matev, sasae khouiáv.

¹⁹ Ni kuku nqanigu, zapa ndøgo. Bugukhokhof kuku, Mbumbukiam ndøgó, ni-te. ²⁰ Gekha ezoqām ndego, te-ein, av nqægo, “No kukū Mbumbukiam-te”, getē ndego Klisten zifu gesanqāwē, ndego khavozam ezoqām. Zapa ndøgo, ndego Klisten zifu-te kuku mbain tegoat, ndego bøi nde-omete, yaq gē, ndego Mbumbukiam-te, kuku áv khambøégoát, ndego

ometupav ndøgo? ²¹ Keliso ni manqat, āv ginimbi-løvuá nqægo: Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-te kuku ndømbogo, ndego até Klisten zifu-té-a, kuku bembogó.

5

Manqei-qape-qa matev soqøsoqa, āv khazitømbuatāt

¹ Gekha ezoqām ndego, nde-unimanqatinat, av nqægo, Yesu ndego Mesayā, ndego Mbumbukiam mokho-té genøqán. Neka gekha ezoqām ndego, eve-te kuku ndømbogo, ndego até nakheis-té-a, kuku mbogó. ² Av khazí:nøtēn, av nqægo, ni Mbumbukiam-gi nakheis-te, kuku nqanígū? Ni ndøgo tizí:nøtén, ni Mbumbukiam-te kuku tønigoat neka teqa manqat o-mba tizimbø-ndapat. ³ Ni Mbumbukiam-te kuku tønigoat, yaq ni teqa manqat o-mba zimbøé-ndapat. Teqa manqat, føgakh mbaín, ni-te. ⁴ Zapa ndøgo, gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam mokho-te geqan, ndego manqei-qape-qa matev soqøsoqa gétømbuatát. Matev ndøgo, manqei-qape-qa matev soqøsoqa ndøtømbuat, niqá unimanqatin matév. ⁵ Gekha ezoqām ndego, manqei-qape-qa matev soqøsoqa tetømbuatat? Ezoqam sate ndégo, nde-unimanqatinat, av nqægo, Yesu ndego Mbumbukiam-gē Yō.

Mbumbukiam-qa unimanqatin manqat, ekeza Yo-qa yaq-te

⁶ Yesu Keliso nqanek manqei-qape-te gegeavun, ndego ibøkha iz ndøndáp neka teqa kouk vōwa. Ndego ambá av nqægo, ibøkha iz mba ndøndáp. Geté ndego até kouk mbowá. Nqanek manqat, Mbumbukiam-gé Nqova ndø-unimanqatinát. Neka ngenek Mbumbukiam-ge Nqova, unimanqatin ezoqám. ⁷ Matev misiká, ni-te Yesu-qa yaq-te, nqa-unimanqatinat. ⁸ Mbumbukiam-gé Nqová neka ibøkhá neka kōuk. Yaq manqat ndøgo, nqanek matev misika nqa-unimanqatinat, kopó.

⁹ Ezoqa matev bøi gi:qeivimin, ni tiqa manqat, zĩ-unimanqatinimín. Geté manqat ndøgo, Mbumbukiam ndemanqate, møndø-løvuám, ezoqam-qa manqat. Zapa ndøgo, ndego manqat, ekeza Yo-qá yaq-té gene-manqaté. ¹⁰ Ezoqam ndego, Mbumbukiam-ge Yo nde-unimanqatinat, ndego ekeza mokho-te, møndæ-otév, manqat ndøgo, Mbumbukiam ni-te nde-unimanqatinat, unimanqatín. Geté ezoqa ndego, Mbumbukiam-qa Manqat unimanqatintev ndøgo, ndego Mbumbukiam khavozam ezoqam me:vewé. Zapa ndøgo, ndego Mbumbukiam-qa Manqat unimanqatinimáv, ndego tege Yo-qa yaq-te nde:manqate. ¹¹ Manqat ndøgo, Mbumbukiam ni-te nde-unimanqatinat, nqáne: Ndego ni khandi miavmiav ni-etoám. Neka nqanek khandi, ekeza Yo-qá mokho-té qanu:gu. ¹² Ezoqam ndego, Mbumbukiam-ge Yo ndembogo, ndego khandi miavmiav mbogó. Neka ezoqam ndego, Mbumbukiam-ge Yo mbain ndego, ndego khandi

miavmiav, mbaín.

Khandi miavmiav-qa yaq-te

¹³ No nqanek manqat tæzømbe-peawám ndógo: Zo ezoqam, zo Mbumbukiam-ge Yo ndozo-unimanqatinat, zo vøezøté, av nqægo, zo khandi miavmiav, ndøzøgó. ¹⁴ Ni mizi:nøtén, ni Mbumbukiam tizimbo-vi:mat, av ekeza poev ndægo, ndego niqa viam manqat, ndø-ewagát. Yaq nakémbá, ni møe mbaín, sizígoát, Mbumbukiam-te tizi-akhaemat. ¹⁵ Ni tizi:nøten, av nqægo, ndego niqa viam manqat ndø-ewagát, yaq ni sizi:nøtén, ni ndizi-ndapém ndøgo, ni tizimbøe-vi:mat.

¹⁶ Ezoqa Klisten zifu te-omet, ndego manqa-zapa tego, manqa-zapa av nqægo, ndøgo ezoqa løvøte-te ituiav ndøgo, yaq ndego yà bemboguligulím. Yaq Mbumbukiam ndego khandi mbó-etoám, av ndego manqa-zapa goneav qagoam, ndøgo løvøte-te ndø-itui.* Geté unimanqatín. Manqa-zapa nøme, nqágó. Ndøgo ezoqa løvøte-té qanø-ituí. Taqa yaq-te, no manqatemáv, av nqægo, gè:guligulím. ¹⁷ Matev soqøsoqa ate ndægo, manqa-zapá. Geté manqa-zapa nøme, ezoqa løvøte-te, gé-ituiák.

¹⁸ Ni mizi:nøtén, gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam mokho-te geqan, ndego manqa-zapa matanam-te sekemba géyageák. Zapa ndógo, Mbumbukiam-ge Yo, ndego ekezan,

5:13 5:13 Zion 20:31   **5:14** 5:14 Zion 14:13-14; 1 Zion 3:21-22

5:16 5:16 Met 12:31   * **5:16** 5:16 Manqa-zapa, ezoqa løvøte-te ndø-ituza, ndógo tønne-manqaté, ta zapaya ndøgo, ezoqa nqova-te tenanim.   **5:18** 5:18 1 Zion 3:9

Mbumbukiam mokho-te geqan, ndembøe-khakhâzám. Yaq nqova soqaqape, ndego ezoqam, kha gembó-khanazák.

¹⁹ Ni mîzi:nøtén, ni Mbumbukiam-gí, neka manqei-qape ate nqægo, ezoqa soqaqape-qá bazaføgakh mokho-té qanu:gú.

²⁰ Neka ni mîzi:nøtén, Mbumbukiam-ge Yo møndø-geavún, neka nøtenat vønī-etoam, ni unimanqatin Mbumbukiam bizī:nøten. Ni ndego unimanqatin Mbumbukiam-qá mokho-té qazu:gú. Zapa ndøgo, ni tege Yo Yesu Keliso-qá mokho-té qazu:gú. Ngenek unimanqatin Mbumbukiám, neka ndego khandi miavmiav zapá.

²¹ Nogi nakheis! Zo khape mbumbuk, zitá qane-wuøezá.

**Mbumbukiam-qa Mangat Mbomambaqape
Ruth, Jonah, and the New Testament in the Kuni
dialect of the Kuni-Boazi language of Papua New
Guinea
Rut, Jona, na Nupela Testamen long tokples
Kuni-Boazi long Niugini**

copyright © 2015 Wycliffe Switzerland

Language: Kuni-Boazi

Dialect: Kuni

Translation by: Wycliffe Switzerland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-04-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 Apr 2024 from source files dated 2 Apr 2024

f10a11c4-6a0c-5775-9168-c6e73df1a68f